ч. 69 (11.322). Львів, вівторок 27. березня 1928. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Наради над роззброєнням.

Львів, 25. березня 1928.

Більше як тиждень радить у Женеві конференція представників европейських і американських держав над роззброєнням. Радить вона не вперше і не в останнє. І цим разом відбувається ця конференція з ініціятиви Ліґи Націй, хоч беруть у ній участь такі держави, що до неї не належать. Бачимо на конференції представників СРСР, представників Зединених Держав та Туреччини.

Хід теперішніх нарад нічим не ріжниться від ходу попередніх, на яких запропонував радянський делеґат Літвінов цілому світові негайне і цілковите роззброєння та знищення усіх фабрик зброї. Тоді розвинулася над його заявою, по вступній, досить довгій, мовчанці, нагальна дискусія. Закінчилася вона тим, що Літвінов мав приготовити на слідуючу конференцію подрібний, конкретно розроблений плян реалізації свого проєкту. Літвінов це зробив і предложив свій плян у приписаному речинці женевській комісії. Одначе ніхто з учасників теперішніх нарад не вважав за доцільне познайомитися з ними перед початком конференції. „Миролюбиві" державні мужі познайомилися з подробицями большовицького пляну, з усіми рекомендованими ними засобами і способами загального та негайного роззброєння всіх держав щойно зі вступної промови Літвінова. Розвинулася над ними знов завзята дискусія.

Вона ріжнилася від попередньої тим, що крім Німеччини тим разом заявилася за большовицькими пропозиціями ще й Туреччина. Проти виступили з великим завзяттям та упередженням представники Брітійської Імперії та Зединених Держав Північної Америки. Їх слідами пішла, хоч і менше завзято, Франція, а за нею скромно й Польща. Взагаліж у дискусії над пропозиціями забирало слово 19 делеґатів ріжнородних держав, а з них тільки двох погодилось на пропозиції Літвінова. Закінчив ту „богату" дискусію Літвінов, відповідаючи передовсім англійському та американському представникам, що добачили в його пропозиціях нещирість та недвозначну тенденцію саботувати роззброєння. У своїй відповіди підкреслив Літвінов, що СРСР все трактував справу роззброєння щиро та був першим, що запропонував світові устами своїх делеґатів у Генуї 1922 р. повне роззброєння. Саботування праць над роззброєнням закидує Літвінов у першій мірі Анґлії. СРСР дає докази своєї доброї волі та повної охоти взятися щиро до праці над роззброєнням між іншим і тим, що бере участь у женевських конференціях, хоч ні до Ліґи Націй не входить ні її політики не поділяє.

Ця пята з черги конференція для справ роззброєння покінчиться як усі попередні нічим. Державні мужі теперішніх світових потуг стоять, видно, на тому становищі, що воно зовсім доцільно відбувати такі конференції, бо відвертаючи ними увагу публичної опінії від конкретних загроз мира і абсорбуючи ту увагу словесними двобоями між учасниками конференції, можна тим лекше та успішніше переводити зброєння. Це твердження підтримують сильно самі факти.

Ось СРСР прелімінував на цей рік у свому бюджеті на нові зброєння 765 міліонів карб., що творить тільки восьму частину його загальних видатків, призначених на оборону, Зединені Держави призначили в цьому році не багато а 400 міліонів долярів на будову нових кораблів. Франція удержує далі непосильно велику армію, маючи під боком цілком роззброєну Німеччину. Про такі держави як Анґлія та Італія вже й писати не доводиться. Вони зброяться завзято, особливож ця остання, що має тепер аспірації стати світовою потугою.

Словом тепер зброяться усі на перегони. До тої міри розвиненого мілітаризму як тепер перед великою війною світ не знав. Цей теперішній примус зброєння паде особливо великим і непосильним тягарем на всі малі та молоді повоєнні держави. Вони вгинаються під тим тягарем та задихуються від сучасного мілітаризму, що нищить усі їх господарські орґанізми та захитує самими підвалинами їхньої екзистенції. Одначе все це не перешкаджає женевським акторам далі радити замісць робити щонебудь для вкорочення зброєнь. Під акомпаніямент женевських дискусій світ перетворюється в один великий воєнний табор. Слушно і влучно схарактеризував один французький правий щоденник женевські наради в справі роззброєння такими словами: „Виголошувані в Лізі Націй промови проти війни не мають ні на йоту більше впливу від неґританських співів".

Після виборчого бою.

ПІДСУМКИ І ВИСНОВКИ.

VI. Наші виборчі втрати.

Безпосередньо після соймових виборів оцінили ми їх вислід як середній в Галичині та як катастрофальний на інших українських землях під Польщею. Це обєктивне ствердження наявних фактів викликало деяке невдоволення в наших громадських колах. Нам закидувано, що ми за песимістично оцінюємо ситуацію та що тим чином викликуємо депресію. Від кількох літ вкорінилася в деяких наших колах думка, що обовязком преси є „підтримувати духа", себто кожну подію найбільш катастрофічного характеру представляти не в дійсному світлі, тільки в штучному, колірово-оптимістичному. Критики аналізи й обєктивної оцінки наша громадська думка не терпить. Такі речі в нас не находять громадської санкції. В нас можливі лише крайности: або безкритичний оптимізм, крайне, переважно замаєне захоплення в супроводі похвал і признань — або чорний песимізм, нарікання, докори, лайки, осуди· **tertium non datur.** Творча, будуюча критика, безпристрасна аналіза, обєктивна оцінка нам не підходять. Ос тогож ми постійно і виключно шукаємо причин наших невдач поза нами, коли тимчасом велика їх частина міститься у нас самих.

Крайности: беззастережний оптимізм і чорний песимізм — це дві струни, що бренять в нашому житті: політичному, економічному, культурному, освітному і якому хочете. В нас є спеціяльні орґани, які все бачать тільки в найчорнішому світлі тут, у нас, а одночасно все поза нашою територією і поза межами нашого власного національного життя — з „прекрасної далечини" все бачать якраз протилежно: якусь аркадійську ідилію. Зновуж інші в тому житті, що є поза нашими межами, по той бік добра і зла, добачують все лихо, а в нас бажалиб бачити тільки успіхи, досягнення й побіди, навіть колиб проти них кричали всі факти.

В нас є політики, провідники й керманичі, дійсні чи уявні, що вважають громадянство якоюсь нерозвиненою дитиною або хорою людиною, якій постійно треба подавати цукровані ліки у формі пеанів, заохочуючих покликів, перецінювань дійсности.

Не вважаємо цих самообманних рецепт доцільними, на довшу мету корисними, додатними і педаґоґічними. Думаємо, що обовязком преси є критично оцінювати положення, витягаючи з фактів і подій льоґічні висновки. Не замикати очей на дійсність, не шукати причин неуспіхів виключно поза нами, не скидати відповідальности виключно на інших, не колірувати подій і фактів, але по мужеськи глянути дійсности у вічі, проаналізувати події й їх поодинокі розвиткові стадії, придивитися до болячок і ран та на основі всесторонньої діягнози, безстрашної вдумчивости взятися за направу відносин, щоби не попасти в стан хронічних невдач.

Отсими кількома загальними замітками вважали ми за відповідне попередити розгляд наших втрат й їх причини та найти зарадчі засоби для їх відвернення на будуче.

У виборах до сойму і сенату ми зазнали великих мандатових втрат. Суцільна українська територія під Польщею вибирає в округах 80 послів. Один мандат припадає пересічно на 84.000 населення, отже українці повинні би вибрати (4.620.000 населення) кругло 55 послів. До того слід додати щонайменше 5 послів з округ для українського населення Лемківщини, Ярославщини (округа Ряшів-Ярослав), Холмщини і Підляша, разом на основі кількости українського населення під Польщею і то на основі *польського перепису з 1921 р.* — українці повинні вибрати в округах 60 послів. До того прийшло би з державної листи 13—14 послів, разом 73—74 послів. Отже у відношенні до *числа населення українські втрати виносять 32—33 мандатів**. На ділі ті втрати є далеко більші, коли мати на увазі фальшивість польського перепису з 1921 р. Вони виносять кругло 50 проц.

Одначе вибори відбуваються в спеціяльно створених округах. Польська виборча ординація і ґеометрія спрепаровані так, щоби представництво непольських народів звести до неминучого мінімум. Та з другого боку та сама ординація спирається на пропорціональности, отже є сконструована в користь більшости. А більшістю тут українці. Погляньмо тепер, яку кількість мандатів могли ми здобути, колиб були виступили до виборчого бою в суцільному національному фронті. Отже український виборчий фронт давав нам в окрузі 47 (Ярослав) 1 мандат, в окрузі 48 (Перемишль) 2—3 мандати, в окрузі 49 (Самбір) — 4 мандати, в окр. 50 (Львів) — 1 мандат, в окр. 51 (Львів-пов.) — 4—5 мандатів, в окр. 52 (Стрий) — 5 мандатів, в окр. 53 (Станиславів) — 7 мандатів, в окр. 54 (Тернопіль) 6—7 мандатів, в окр. 55 (Золочів) 6—7 мандатів, в окр. 56 (Ковель) — 5 мандатів, в окр. 57 (Луцьк) — 5 мандатів, в окр. 58 (Кремянець) — 5 мандатів, в окр. 59 (Бересть) — 3 мандати, в окр. 60 (Пинськ) — 3 мандати, і в окр. 27 (Замостя) — 1 мандат, разом 58—62 мандатів, що з державною листою дає 81—86 мандатів. В порівнанні з дійсністю наші *мандатові втрати під кутом обовязуючої виборчої ординації виносять рівно 50 проц.*

Та хтось може сказати: Бажаючи вибрати належне нам парляментарне представництво, треба не лише одноцілого українського виборчого фронту, але й високої громадянської свідомости та національної дисципліни. А крім того треба тямити, що живемо в межах польської держави у виїмковому положенні, отже треба нам рахуватися також зі силою національно-зовнішнього натиску на наше населення. Іншими словами: треба реально дивитися на справи, а не оперувати мертвими цифрами.

На те ми відповідаємо:

Колиб істнував одноцілий український виборчий фронт, то тоді вся освідомлююча передвиборча праця булаб звернена на піднесення рівня громадянської свідомости і твердости національної дисципліни, а не на пусту, руйнуючу, розвальну демаґоґію і міжпартійну та міжгуртковy гризню. Без сумніву: з національно-зовнішнім натиском треба нам рахуватися, але тоді й наш відпір був би сильніший. Коли допустити, що цей натиск на населення і виборців був би такий, як ми його вже заобсервували, то можна допустити втрату в нашу некористь яких 6—8 мандатів. А й тоді наше парляментарне представництво було би далеко більше, бо ми здобулиб в округах 52—54 мандатів, що разом з державною листою дає 63—65 мандатів. В порівнанні з дійсністю *ми втратили 22—24 мандатів.*

А тепер перейдім на зовсім *реальний грунт*, а саме візьмім під увагу цифри не уявні, не ідеальні, але дійсні, себто ті, що впали на українські листи в поодиноких округах підчас останніх виборів. І так в окр. 48 (Перемишль) впало на українські листи 66.757 голосів. До здобуття мандату вистарчало в поділі 19.204 голосів, отже ми втратили 1 певний мандат. В окр. 49 (Самбір) українські листи — 90.144 гол.; останній мандат здобула 1-ка 12.483 голосами, 1 український мандат втрачений. В окр. 51 (Львів-повіт) укр. листи — 138.855; останній мандат здобула 1-ка 19.576 голосами і

* Всіх українських послів всіх партій є 41, а не 42, як ми весь час подавали, зведені в блуд заінформованими Нат-а і польської преси. Сель-Роб (Правиця) має лише 4 мандати, а не 5. На Холмщині не вийшов ані один український посол. Всі відомости про здобуття мандату на Холмщині Сель-Роб (Правицею) не відповідають дійсности.

український мандат пропав. В окр. 53 (Станиславів) укр. листи — 168.878, останній мандат здобули жиди 25.349 голосами; 1 укр. мандат пропав в користь жидів (українці при 6-тім мандаті малиб понад 28 тисяч голосів). В окр. 54 (Тернопільукр. листи 193.188; останній мандат здобула 1-ка 27.145 голосами; 1 укр. мандат пропав в користь 1-ки (українці при 6-тім мандаті малиб понад 32 тисяч голосів). В окр. 55 (Золочів) українські листи 205.697 голосів; останній мандат здобули жиди 23.812 голосами; українці втратили 2 мандати, а саме один в користь 1-ки, а другий в користь 17-ки*. Разом в Сх. Галичині через розбиття українських лист ми втратили 7 мандатів. В той самий спосіб на Волині ми втратили і мандат, на Холмщині 1 мандат і на Поліссі 2 мандати, разом 4 мандати, що з утраченими в Галичині 7 мандатами, поминаючи ті округи (Ряшів і Ковель) де українські листи були уневажнені, дає разом *11 втрачених мандатів.* Розуміється, що тим самим понесли ми втрату і на державній листі. Бо при вибраних з ріжних лист 35 укр. послах здобули ми з держ. листи лише 6 мандатів (18-ка — 5, 22-ка 1). А при одноцілому українському виборчому фронті, не зважаючи на всю силу національно-зовнішнього натиску, ми булиб здобули в округах 46 послів, а з державної листи 19. Таким чином ми малиб 56 послів замісць 41. *Наші наглядні втрати на основі відданих при соймових виборах українських голосів виносять 15 мандатів.*

Такою могутньою і невимовно сумною в наслідках є у нас сила руїни, розвалу і розкладу.

На економічні теми.

Завдання наших фінансових установ.

Подаючи начерк якогонебудь господарського пляну на довшу мету, мусимо все виходити з того заложення, що понад 80 прц. нашого народу це рільники-селяни, а через те і всі явища, що відносяться до цеї верстви набирають загально-національних прикмет. Всі поміщаємо факт, що по хвилевій поліпші, матеріяльний стан нашого селянства завдяки ріжним політичним і економічним обставинам, починає погіршуватися, задовження села зростає, виглядів на поправу нема. Польські економісти рахуються вже в найблизчій будучині з можливістю кризи в рільництві з тої самої причини, що й перед війною, а саме: в наслідок конкуренції Румунії і Радянської України, які господарюючи переважно екстенсивно, зможуть продавати свої рільничі продукти, головно збіже, по так низьких цінах, при яких рільництво Польщі не зможе обстати. Державна фінансова політика вже заздалегідь старається запобігти цьому лихови уділяючи польському рільництву кредитів в ціли ублагороднення і якісного піднесення його продуктів, щоби через те надати їм переваги в конкуренційній боротьбі з дешевими але якісно гіршими продуктами Румунії та України. З тої допомоги наше селянство користати не буде і тому треба приступити до серіозної і пляново́ї праці над скріпленням нашої селянської власности.

Одним з важніших чинників, який в значній мірі може до того скріплення причинитися є дешевий і природі рільництва відповідаючий кредит. Особливо добре зорганізований кредит особистий має для селянства велике значіння. Це підчеркують майже всі теоретики, ставляючи в основу акції обмеження земельного кредиту і можливе улекшення та поширення індивідуального кредиту. На тім принципі збудована система Райфайзенівських кас, які в перших роках цього століття значно вже були поширилися серед нашого селянства в Галичині.

Звичайно любимо похвалюватися передвоєнний стан наших кредитових інституцій як на позитивний знак нашого господарського змислу, організації і поступу. При поверховнім розгляді відповідних статистичних дат воно так і виглядає. Але, коли глибше зглянемо в зміст тих чисел, то нам представиться дуже невідрадний образ, який свідчить про економічну несолідність самих підстав тих установ. Правда, числа виказують, що скільскість кредитівок, згуртованих при бувшім Краєвім Союзі Кредитовім, в часі від 1900—1911 р. зросла около 10 разів, з 34 на 339, число членів зросло аж 25 разів, а іменно з 5 на 120 тисяч, але зате в тім самім часі **сума вкладов** зросла лише 6 разів т. зн. що пересічно на одного члена кредитівки сума ощадности **зменшилася втрое**, коли рівночасно пересічна сума ощадности, припадаюча на одного члена польських кредитівок в Зах. Галичині, **збільшилася була вдвоє** а члена познанських кредитівок **вшестеро**. Ми були одиноким народом в Европі, де пересічна сума вкладов, припадаюча на одного члена протягом часу меншала.

Не входячи в подрібні висновки, до яких доводять отсі зіставлення, зазначую лише одно, що вони є доказом того, що наші фінансові інституції не були організаторами рідного капіталу, лише експозитурами чужого, що їх управи не стояли на висоті громадянських завдань а були лише звичайними маніпулянтами-службовиками.

Я навмисне звертаю увагу на цей негативний момент з історії нашого економічного життя передвоєнних літ, бо й теперішні фінансові установи все ще традиційно держаться тоїж давної системи безплановости, легковажать основний принцип організації капіталу, хоч й не великого але рідного, шляхом виховування змислу ощадности серед громадянства.

Про значіння отсього змислу у нас вже богато говорилося й писалося. Тут наведу лише для нас дуже важні, слова відомого польського вченого і державного мужа проф. Ромера. При зіставленні статистичних дат з обсягу вкладок на ріжних землях Польщі говорить він таке:

> „**Змисл ощадности** є одною з тих моральних сил, що стаються **джерелом матеріяльної могутности.** Особливо велике значіння має розвиток цього змислу у тих народів, які позбавлені самостійного політичного життя, що не рішають про свою долю і про взаїмні відносини внутрі та на зовні своєї суспільности. Змисл ощадности **скріпляє** у таких народів **відпорність** на зміни відносин на гірше, а рівночасно **створює поготівля** до використання обставин, як тільки вони змінються на ліпше... Ощадности, зложені в кооперативних інституціях є **мірилом суспільного і національного вишколення громадянства**".

Підчеркую щераз слова: „**змисл ощадности є джерелом матеріяльної могутности**"... „**скріпляє відпорність**"... „**створює поготівля**"...

Перекладаючи це на буденну мову і реальну дійсність, вийде, що першим начальним громадянським завданням і обовязком наших фінансових установ має бути виховування в громадянстві змислу уміщування хвилево зайвих грошей в касах своїх економічних установ.

Лише таким чином угрунтовані на власнім капіталі фінансові інституції зможуть прийти з реальною допомогою нашому господарському життю, в першій мірі селянству. До нині потреби нашого селянства оберталися в крузі дрібного, оборотового кредиту і кредиту на поширення і уліпшення свого варстату праці. Останні повоєнні роки висунули вже на денний порядок потребу фінансування сільської господарсько-споживчої кооперації.

Про дрібний селянський кредит не потреба окремо говорити, бо в тій справі є вже цінна розвідка п. М. Корчинського в часописі „Коопер. Республика" ч. 2. Про кредити на поширення і уліпшення селянського варстату праці писав я вже в статті п. з. „Парцеляція і кредит" („Діло" з р. 1927 ч. 174). Остається до обговорення ще справа можливостей фінансування нашої кооперації та про те вже іншим разом.

І. Галущинський.

* 66.757 українських голосів в поділі через 2 дає 33.378, а в поділі через 3 дає 22.252. Таким чином український третій мандат 3.048 голосів більше, як здобутий другий мандат 1-ки.

Закріплювання звязків.

ПРОГУЛЬКА ВОЛИНСЬКИХ КООПЕРАТОРІВ-СЕЛЯН ДО ЛЬВОВА.

На Волині життя української кооперації не менше важке як культурно освітних установ. Волинь є мабуть одиноким закутиною світа, де суди роблять перепони в реєстрації статутів кооператив. Вишукуються ріжні нібн формальні причини, щоби лише продовжити нереєстрацію кооперативи а тим самим затримку економічної організації села. Кождий суд має свої практики, своє зрозуміння закона, одні не приймають статутів в українській мові, другі вимагають ріжних доказів, що основателі є польськими горожанами або що є управнені до законних ділань. Рівночасно „гмінні уряди" не хотять видавати таких посвідок, яких вимагає реєстраційний суд. Адміністрація теж оточує кооперацію північно-західних земель особливою опікою. А вже сіллю в очах адміністрації є кооперативні курси. Там з правила відмовляють дозволу на влаштування курсів, чи то з причини „епідемії" тифу, чи червінки, або якихсь інших „санітарних" мотивів.

Коли кому удасться добути дозвіл на влаштування курсу то безумовно під постійним доглядом поліції в часі викладів. Поліція на селі має знова свої „приписи" для кооператив.

Мимо таких умовин, тамошнє селянство щиро горнеться до організації.

Вже від перших днів повоєнного відродження галицької кооперації в її ідейному центрі, Ревізійному Союзі, йшли безупинні старання навязати як найтісніші взаємини з північно-західною кооперацією. Галицька кооперація уважала своїм обовязком дати помічну руку північно-західним землям висилаючи туди своїх ревізорів та організаторів. Зі зростом кооперативної сіти оснував Ревізійний Союз в минулому році свою філію в Луцьку як кооперативний інспекторат, який спільно з місцевими кооперативними установами, працює інтензивно над поширенням кооперативної сіти.

Найстарша галицька кооператива „Народна Торговля" перейшла також сокальський кордон і відкрила свій склад у Луцьку, який так гарно розвивається, що заходить потреба відкриття ще одного складу в Луцьку. Так галицька кооперація проломила сокальський кордон і заснувала свої філії на Волині, які з дня на день затіснювали взаємини з Галичиною.

Доказом цього відрадного прояву в нашому національному житті була тижнева прогулька волинських селян кооператорів у числі 40 осіб до Львова в днях між 19 і 21. березня ц. р. Ця прогулька була завершенням, двомісячного кооперативного курсу, влаштованого в Луцьку заходом місцевого Украінбанку і інспекторату Ревізійного Союзу. На курс ходило 92 курсантів з пяти волинських повітів.

Дійсно думка влаштування прогульки до Львова, щоби волинські селяни могли побачити столицю Львів і переконатися наочно про висліди праці поколінь селян та інтелігенції, була дуже доброю. Волинський селянин переконався, що не все, що йому ріжні сельробівські агітатори розказували про „панську інтелігенцію" в часі виборів не відповідає дійсности.

Прогулька приїхала у Львів в понеділок рано в год. 6 і на залізничому двірці привитав її від імени галицької кооперації директор Ревізійного Союзу І. Филипович. Прогульковці примістилися в Академічному Домі і частинно в Народній Гостинниці. Першого дня під проводом ред. М. Голубця оглядали прогульковці княжий город Львів, музеї, церкви та будівлі. Були на Високім Замку звідки пояснено їм хід боїв за Львів у 1918 р.

Два слідуючі дні були призначені на оглядини наших економічних і культурних центральних установ. Прогульковці відвідали всі установи, де дістали докладні відомости про працю, а в деяких ще й їх видавництва на памятку. Були і в українських школах, а кооператива „Український Театр" дала в їх честь виставу „Маруся Богуславка" — яка зробила на волинських селян-кооператорів велике враження.

Прогульковці упадали з ніг з умучення однак не хотіли лишити мандрівки ні на хвилину, бо бажали все видіти і все збагнути. Найхарактеристичнішими для прогульковців були їх запити, чи дійсно всі будівлі як „Просвіта", „Дністер", „Народна Торговля", „Народна Гостинниця", „Сільський Господар" і т. д. є власністю цих установ?

Для ближчого спільного пізнання влаштували львівські кооперативні установи спільну вечеру в салі „Бесіди", на якій явилися представники всіх культурних і економічних установ.

На привитання гостей промовив голова Ревізійного Союзу інж. Ю. Павликовський. За вечерою пішов ряд промов започаткований послом О. Луцьким. Промовляли ред. Мудрий від „Просвіти", дир. Коковський від „Рідної Школи", пані І. Павликовська від „Союза Українок" і жіночих кооператив, п. Л. Лепкий від „Червоної Калини" і мгр. М. Корчинський від Рев. Союзу. Від волинських гостей промовляли дир. О. Ковалевський, М. Савицький та селянин — курсант. Товариська гутірка затягнулася пізно в ніч і всі Галичани виходили з повною вірою в будучність Волині, коли виділи так розумних, енергічних і бойових волинських селян. Певно булиб і вибори інакше випали, колиб ми були давніше взялися до праці на Волині.

Третього дня прощалися дійсно щиро волинські селяни, що давно проломили сокальський кордон, зі Львовом. На залізничому двірці іменем Ревізійного Союзу прощав їх ред. З. Пеленський. Провідниками прогульки були дир. О. Ковалевський, дир. М. Савицький, інж. О. Кіпера з інспекторату Р. С. У. К. та начальник складу Н. Т. в Луцьку І. Мацяк.

Ініціяторам і провідникам прогульки належиться дійсно щира подяка, що мимо дуже тяжких умовин життя на Волині уважили своїм обовязком ломити не на словах а в дійсности сокальський кордон. Ця перша масова селянська волинська прогулька буде певно мати золотий вплив на дальший хід галицько-волинських взаємин.

Виборчі протести.

В окрузі 50

Голова Окружної Виборчої Комісії ч. 50 Львів-місто подає по думці ст. 100 виб. орд. до сойму до прилюдного відома, що проти вибору послів до сойму з тут. округи вніс д-р Станислав Дрегевич іменем власним і як повновласник листи ч. 2 (ППС) протест. Кождий виборець може той протест переглянути в льокалі комісії, робити з нього відписи і вносити проти його змісту заміти — в руки голови Окр. Виб. Комісії ч. 50, ул. Галицька 10, І. п. в урядових годинах (від 10—12 в полудне), на протязі 14 днів від дня оголошення отсього повідомлення в „Моніторі Польовім".

В окрузі 51.

В окрузі ч. 51 (Львів-повіт) внесено проти важности соймових виборів 11 протестів. А саме: 1) Іван Душний і тов. та 2) Микола Тотевка і тов. — всі з Хлівчан, пов. Рава Руська, з причини невідповідного урядування виб. комісії в Хлівчанах; 3) Теодор Андрушак і тов. з Гоголева, пов. Сокаль, з причини недозволеної агітації перед виборами і в дні виборів; 4) д-р Степан Кручек, лікар у Любачеві, з причини способу пересилання виб. вислідів з місц. комісій до Окр. Комісії у Львові і надужить місц. комісії ч. 13 в Сихові, пов. Львів; 5) Карло Целевич з Угнова з причини незгідного з приписами урядування кількох районових комісій; 6) Станислав Пясецький з Рісни Польської з причини впливань на шкоду листи ч. 2 в кількох місцевостях; 7) Кость Личківський з Кампарова, пов. Львів і Станислав Маруса з Левандівки, пов. Львів, з причини незаконного іменування генерального виборчого комісаря і невідповідного поступовання властей в часі виборів; 8) Петро Кульчицький з Сихова, пов. Львів з причини зловживань районової виб. комісії ч. 18; 9) Іван Стецьків з Львова пов. Львів, з причини зловживань районової комісії ч. 101; 10) Ян Дудзьо і тов. з Ляшок Мурованих і Станислав Мечнік з Зимної Води, пов. Львів, з причини способу відсилання виб. актів до Окр. Комісії у Львові, з причини терору адмін. властей і зловживань в кількох районових комісіях; 11) д-р Ілля Солагуб, адв. з Белза, з причини незгідного з законом урядування районових комісій.

Заміти проти змісту цих протестів можна вносити в речинці 14 днів від дня видрукування цього оголошення в „Моніторі Польскім". До того часу кожний виборець має право переглянути протест і поробити собі з нього відписи в льокалі Окружної Виб. Комісії ч. 51 (Львів-повіт) у Львові, вул. Чарнецького ч. 1.

З життя української громади в Кракові.

Аматорські вистави. — Національні свята. — Ювилей О. Кобилянської. — Кооперативне свято. — З відчитової салі.

Оскільки минулий шкільний рік минув нам у Кракові дуже непомітно, мабуть, що спричинили ріжні перепони в удержуванні домівки „Просвіти", одинокого місця наших сходин, — остільки в цьому році всі місцеві українські культурні установи проявляють велику активність, більш назовні. Ефектом того руху є низка торжественних академій і вистав, устроєних — переважно — старанно. Що правда, то й цьогорічний сезон зачався тут доволі нещасним виступом аматорського гуртка „Просвіти", який відіграв отсі літератур-

„перлини“: „Заручини по смерти“ й „Чорт — не жінка“. Драматична секція могла здобутися безумовно на щось цікавішого й симпатичнішого, а не витягати запорошені річи з бібліотечної шафи і виступати з ними прилюдно.

Тим-то з правдивою радістю повитала краківська громада другу з черги виставу, а саме „Козу-Дерезу“, устроєну (18. XII. 1927) маленькими „артистами“, курсантами „Рідної Школи“. Опера була поставлена гарно; почнаючи від гри невеличких співаків, а кінчаючи на костюмах, все те робило якнайкраще враження. Одначе найбільше зворушувала цей порив дітвори й утіха її з приводу виступу в своєму театрі. Одно дівчатко (Оля Сухівна), відграючи „відповідальну“ ролю рака, прибігло на сцену сильно схвильоване, але що авдиторія проявляла вже тоді видимо своє вдоволення, то наша мала „акторка“ поборола швидко всякі сумніви, а перейнаючися грою, ривалізувала опісля з іншими виконавцями, як Олею Кукурудзівною (Коза-Дереза), Казимиром Мехівною (Лисичка) та їхніми братчиками (Кукурудза і Мех). А коли врешті прогомонів дитинячий спів і музика нашої пяністки п. Іди Левицької, то публика дивилася з жалем на западаючу занавісу, бо прикро їй було прощати любий гурток. Правда, занавіса розсунулася ще й відтак, але очам присутніх явився вже тільки сивий дідусь т. зв. Миколка, котрий привитав щебетливу громадку зазивом до любови Рідного Краю і рідної мови та щедро обдарував її. Діточими виставами займається п. Ксеня Добрянська, основателька Рідної Школи в Кракові. В праці помагає їй ревно п. Ольга Коритовська побіч кількох інших членів Союзу Українок. П-і Добрянська дбає вдавна про виховання нашої молоді, а не жалуючи ні часу ні труду, кожну вільну хвилину віддає українській дітворі. На закінчення годиться зазначити, що цілу вокальну часть „Кози-Дерези“ віс старанно п. Мельник при співучасти згаданої вище п. І. Левицької.

Місяць пізніше відбулися два свята, а саме 21. січня 1928 р. Свято „Просвіти“ й 22. І. академія в память 10-літніх роковин проголошення самостійности Української Держави. Свято „Просвіти“ зачалося промовою проф. Б. Лепкого, яка була й головною точкою програми. Виклад проф. Лепкого був такий інтересний, що — як влучно запримітила одна з учасниць свята — ніхто з приявних не міг про ніщо інше думати, тільки мусів увесь час слідкувати за ходом його гадок. У дальшій части програми виголосив ст. унів. Манастирський відчит на тему „Історія краківської філії „Просвіти“. — Академія в память проголошення самостійности України мала доволі оригінальний характер. Академію зорганізувало Товариство Емігрантів з Великої України, устроюючи її непотрібно в одній більшій салі університету. І це торжество відкрив рівнож проф. Лепкий дуже гарним, патріотичним привітом. Треба признати, що проф. Лепкий сповняє тут велику місію, абстрагуючи вже від його письменницької і педагогічної діяльности на становищі університетського професора. Він виховує своїм словом краківське українське громадянство в повнім того слова значінні. А виховує всіх: і тих, що попадають у сумнів і тих, що в своєму завзятті доходять до всяких екстремів. З ряду дальших бесідників промовляв п. Мурський, а по нім делегат кубанського козацтва, складаючи заяву вірности українській державности від кубанських братів. Його виступ приняла авдиторія зі справжнім одушевленням. Та гірше враження після цього моменту зробила найближча точка, а саме реферат одного запрошеного гостя з провінції на тему економічних відносин, який тривав майже півтора години! Реферат, виголошений до того монотонним голосом, випробовував тільки прояви крайньої нудьги. Гість-легент поводився дійсно немилосердно і не рахувався з ніякими умовинами, навіть із такою важною, як приявність двох консулів (німецького й чеського) на академії, котрі, не розуміючи української мови були засуджені на правдиві тортури. Нічого дивного, що кожна сторона реагувала відповідно: чеський консуль вийшов, а німецький остентаційно став читати... український бюлетин, що його одержав при вході самозрозуміло — для зманіфестування свого негодування. Не помогла ні чого й дискретно передана презентована карточа від голови комітету, що мала його негайно скінчити реферат — він читав його далі до кінця. Столицям, гідний пера Марк Твена! Другою заміткою до дією було відспівання „Не пора“ студентами-галичанами. Це повинно повчити комітет емігрантів, що всякі поважніші національні торжества треба устроювати все в приватній домівці. Бо користаючи з гостинности ректора університету, аранжери беруть на себе певні обовязки; у винайнятій салі всі можуть бути вольнім від біди.

В місяць пізніше (19. II.) відсвяткувала краківська громада ювилей Ольги Кобилянської заходом Союзу Українок. Це була вже друга з черги академія в Кракові в честь Кобилянської, бо перед кількома місяцями вшанувала нашу письменницю Секція Студенток окремим вечором.

Врешті дня 26. II. відбулося у нас кооперативне свято, влаштоване господарсько-кооперативним кружком при Українській Студентській Громаді. В програму входили: промова проф. Лепкого, відтак два відчити (Т. Муличишина й Е. Жизневського) та часть музично-вокальна. Зпоміж солістів дав себе пізнати надійний скрипак Туркевич, дальше талановита молода пяністка п. Купровська й барітон-співак Я. Геник. Цей останній, відбуваючи тепер фахову науку співу, виявив великий поступ від часу свойого останнього виступу в Кракові, обіцюючи багато на майбутнє.

Вкінці згадаю про два виклади для тутешньої громади д-ра Д. Донцова (в днях 11. і 12. ц. м.), що відбулися стараннями Студ. Громади. Виклади стягнули багато публики і загально подобалися.

Д. М. Горняткевич.

Останні вісти.

АРЕШТУВАННЯ УКРАЇНЦІВ НА РАД. УКРАЇНІ.

З Радянської України прийшли вістки про масові арештування українців. Арештовано около 50 осіб, між ними знаного економіста проф. **Шимоновича**, що недавно приїхав із закордону, соціольога **Петра Чикаленка**, сина заслуженого діяча Евгена Чикаленка, члена Української Академії Наук проф. Кирила **Осьмана**, лікаря **Питенка**, визначного пивоварника інж. **Болозовича** й ін.

Рівночасно прийшла вістка про **розстріляння** в Харкові д-ра фільософії Ольги **Суровцової** й інж. **Петренка**. Арештованим закидає ДПУ пропаганду українського визвольного руху. Розстріляні д-р Суровцова й інж. Петренко були членами української соц.-дем. партії.

АРЕШТУВАННЯ ЧЕХІВ У СРСР.

Прага, 25. березня 1928.

У звязи з арештуваннями чехословацьких горожан у СРСР „Вечерні Лісти“ заперечують вісти, начеб арештування ці переведено в звязи з перепачковуванням люксусових товарів при транспорті рільничих машин. Таким перепачковуванням на велику скалю займалися члени чехословацької місії в Москві. І хоч шеф місії Гірса знає про це, не старається цьому зарадити.

ЗАКІНЧЕННЯ НАРАД КОНФЕРЕНЦІЇ РОЗЗБРОЄНЬ.

Відкинення більшовицького проєкту.

Париж, 25. березня 1928.

Аг. Гавас повідомляє із Женеви, що на останнім засіданні сесії приготовної комісії конференції роззброєнь відкинено остаточно більшовицький проєкт не негайного і повного роззброєння. Після ухвалення резолюції про відложення дискусії над новими проєктами більшовицької делегації у справі частинного роззброєння до найближчої сесії комісії і після переказання тих проєктів для розглянення поодиноким урядам, промовляв Літвінов, протестуючи проти позвяної ухвали.

Зі спортового життя.

Україна-Спарта 4 : 3 (1 : 1).

Вдоволені вертали зі змагань численні прихильники „України“, що в числі понад 300, не зважаючи на докучливо зимно і непевну дорогу, явилися на площі Сокола-Батька. „Україна“ добре й гідно започаткувала сезон; її перемога, коли судити по ході гри, повинна бути значно більша, принайменше 6:3. Але війтер (особливо в другій половині), бавлячи перед воротами „України“, ну — й судия не допустили до сильнішої поразки „Спарти“, тимбільше, що Україна не використала й одного карного.

Одинадцятка „України“ виступила в старому складі. До змагань за мистецтво А-класи „Україна“ стане в дещо зміненому складі, бо довідуємося, що її провід зумів стягнути кількох кращих грачів-українців, що досі грали в дружинах польських. Маючи законтрактованого на цілий цей сезон тренера п. Бодеря, „Україна“, сподіємося, запрезентує тепер достойно український спорт у столиці краю.

НОВИНКИ

— Конфіската. „Діло“ ч. 68 підпало конфіскаті за допис з Тернополя про спільне свята іменин марш. Пілсудського.

— Відгомін іменин марш. Пілсудського у Львові. До нашої статейки на цю тему („Діло“ ч. 67) дістаємо ще такі інформації: Переведена в усіх 4 терціянів академічної гімназії ревізія не дала найменшого натяку чи сліду, який вказував би на те, що хтонебудь з мешкаючих у них осіб мав щонебудь спільного з відомим інцидентом в акад. гімназії з приводу всяткування іменин марш. Пілсудського. Зокрема неправдива є вістка, начеб ревізія, переведена в мешкаючих у терціяна Григорія Еліяшевського учеників довела до викриття якихсь компромітуючих матеріялів. Передовсім у п. Еліяшевського мешкають не гімн. ученики, тільки два студенти університету, ревізія у яких не дала найменшого висліду. Тому й неправдиві є вістки в пресі, начеб у звязку з тими ревізіями арештовано якихнебудь гімн. учеників.

— Влом у „Маслосоюзі“. З дирекції „Маслосоюзу“ повідомляють нас, що взломники, які дісталися на днях до його бюр і розбили касу, забрали не 10.000 зол., але 5.435.66 зол., бо стільки грошей було в касі. Ціла сума була очевидно обезпечена і „Маслосоюз“ не потерпів ніякої шкоди. При цій нагоді варто зазначити, що львівські вломники відвідують в останньому часі надто часто бюра і склепи „Маслосоюзу“ (за останніх кілька місяців було ...ських склепах „Маслосоюзу“ 4 вломи!), хоч, на щастя, ніколи не мали нагоди в них обловитися, бо ніяких грошей у підручних касах не найшли. Першу більшу шкоду від влому має „Маслосоюз“ саме тепер, але ціла забрана вломниками сума, як сказано вище, була обезпечена. Варто булоб провірити, скільки тих вломників, що в останніх місяцях так сильно гуляють по наших установах у Львові, дістала вже до своїх рук поліція...

— В програму концерту Любки Колесси дня 29. III. ц. р. входять твори Генделя: „Chaconne“, Моцарта: прекрасна соната C-dur, Нестора Нижанковського: „Варіяції на українську тему“, відтак Шуберта: „Scherzo B-dur“ і „Impromptu Es-dur“ (в навечеря 100-тих роковин смерти великого творця) та вкінці демонічний: „Вальс Мефіста“ Ліста. Зокрема годиться звернути увагу на новий твір нашого композитора, що його з незвичайним успіхом виконувала пяністка на концертах в цьогорічнім сезоні. Не від річи буде, коли наведено деякі голоси чужинецької преси про той твір. І так музичний референт „Göttinger Tageblatt-у“ пише (15. І. ц. р.): „Варіяції на українську тему Н. Нижанковського присвячені пяністці, подають нам богато чару як в інвенції, так і в уформуванні твору. Твір цей, що має в достаточній мірі технічні трудноші, вказує на композитора з богатою чуттєвою виразистістю“. В час. „Tagespost“ (26. І. ц. р.) читаємо ось що: „До найкращих переживань того вечера, який залишив незатерті спомини у кождого слухача належали дуже цінні з музичного боку „Варіяції на українську тему“ Н. Нижанковського. Як артистка зуміла чудовим кольоритом свого мистецького ударення освітлити та в найніжніший спосіб розвинути співучу тему, як чарівно видвигала вона рідну собі меланхолію, як промовляла вона всею до сердець слухачів, це не дасться описати, це муситься самому пережити. Виконання того твору перший раз у Львові буде безумовно найсильнішою атракцією концерту нашої пяністки.

— Не вільно курити у залізничих почекальнях. З днем 1. березня вийшли в життя нові приписи на залізницях. Крім інших змін у приписах ... постанова, що хто нарушить припис про заборону курення в зал. ждальнях, мусить заплатити в користь залізниць пять зол.

— ...ачальник почти поповнив самогубство. Дня 19. березня приїхала несподівано контроля до Богородчанського почтового уряду. Начальник почти Ян Броговський застрілився з висліцької рушниці, побоюючись ...

— Новітній „Ревізор з Петербурга“. До почтового уряду в Бахорі (біля Динова) прийшов іще 1. лютого ц. р. якийсь осібняк, представився як комісар дирекції почт у Львові, виделегований для переведення люстрації того почт. уряду. Виказався відповідними документами, які, як пізніше виявилося, були фальшиві. Три дни „ревізор“ переглядав книжки і записки, справджував стан каси і т. д. За той час вислав телеграфічне поручення до Банку Кр. Господарства в Кракові і до Шлеського Кред. союзу в Катовицях, щоби на означені адреси виплатити по 27.550 зол., яку то суму вплачено в Бахорі для телеграфічного переказання. Ці гроші виплатили банки 6. лютого ц. р. Коли ошуканство виявилося, поліція стала шукати „ревізора“, але безуспішно.

— Ученик поповнив самогубство. Ученик 5-ої кляси гімназії ім. Словацького в Перемишлі 14-літній Фр. Гроховський вдарив свого учителя Шведа в лице в присутности гімн. молоді. Після того втік скоро. Коли родичі докоряли синові за цей вчинок, він вийшов із дому і в ночі кинувся під поїзд. Згинув на місці. При самовбійникові найшли 3 листи: до дирекції гімназії, до товаришів і до батьків. Причиною того вчинку молодого хлопця мала бути зла нота з латини і те, що учитель Швед загрозив йому виключенням із школи.

— Пожежі. У Дрогобичі на Війтівській Горі в домі господаря Возняка вибухла пожежа. Наслідком вітру огонь перекинувся на інші забудування. Згоріло 7 домів, 4 шопи й одна стодола. — У селі Струтині (Яворівщина) згоріло 106 забудувань. В огні згинули одна жінка і одна дитина.

— Катастрофи. В Австрії вибралось 17 віденських туристів на шпиль Зонблік в горах Таверн, на лещетах. Коли вони вийшли наверх гори, їх потягнув із собою ледозвал. 13 убитих, 4-ом ледве вдалось добути із снігу і після довгих зусиль дати знати про долю решти засипаних. — В околиці нім. міста Лявсіц, у Костебрав, від великої бурі завалився залізний міст, над яким працювали робітники; 11 убитих, 17 смертельно або поважно ранених. Т. зв. „Абравмфердер“-міст мав бути одним із найдовших у Німеччині, на 200 м. висотою 35 м. і мав коштувати 10 мілійонів мар., а важив 3000 тон. Влада веде слідство, чи винуватцями не є інжинірі, що зробили неточні обчислення. — В Індії, в м. Есур, пов. Шікарпур, згоріло 400 домів і 31 людей.

— Ювилей пацифіста. Німецькі пацифісти і прихильники особи та таланту проф. Людвіга Квідде святкували вчора 60-ліття його уродин. Квідде — Нобелівський лавреат за мирову діяльність, один із старих провідників нім. пацифістів і один із найвизначніших европейських миротворців. Перед війною він був головою нім. мирового т-ва і брав участь майже у всіх пацифістичних конгресах. Квідде був одним із нечисленних німців, що мав сміливість виступати проти нім. мілітаризму. Вже підчас війни він видав сензаційну брошуру: „Чи можемо анектувати?“, де радив Німеччині своєчасний розумний мир. Ця брошура була сконфіскована, а Квідде найшовся як „зрадник держави“ під військовим доглядом. Після війни він доказував, що Німеччина виключно сама спричинила війну. Квідде присвятив давно свою працю студіям двох найбільше пекучих післявоєнних питань: роззброєння та національним меншостям. Одна із його історичних праць лягла в основу нарад мирового конгресу в Газі 1913 р.

— Рекорди. Німеччина стоїть на першім місці в рекордах воздушних летів. Її відношення до інших держав таке: Німеччина 20 рекордів, Спол. Держави 19, Франція 14, Італія 5, Швайцарія 4, Чехословаччина 3, Англія 2 і Мадярщина 1. — За останніх 6 місяців парижська поліція переревірила в ріжних льокалях тотожність 225.000 осіб, з чого 11.149 є кандидатами на примусове виселення. Стверджено, що більшість чужинних танцюристів, що наймає себе за гроші, щоби танцювати з гістьми, рахує на легковірність старших дам, які хотять бавитись і яких ці молодці обрадають з дорогоцінностей. — Першим жіночим віцеконсулем у Вел. Британії призначена міс Ольга деля Барра в Чіле; її батько є теж консулем. — 20-літній безробітний віденець Вайнгенст вибрався на вежу собору Стефана, щоби виграти заклад... 10 літрів пива.

— Водні сили землі. Віденський ученик проф. Пенк обрахував, що якби людство зросло ще в пятеро то дотеперішні водні сили можна збільшити в пятьдесятеро. Надмір водних сил має в Европі Скандинавія та Финляндія, в Америці Канада ... частина Північної Америки, середня ... Америки ... Африка і деякі частини ... усіх цих місцях можна силу води вжити до машин: турбін, млинів, то-що.

— **Казки життя.** Жидівський часопис у Відні „Ді Нає Вельт" оповідає таку сільку історію великого фабриканта Нахума Левенталя, що недавно приїхав із півд. Африки до Варшави. Левенталь є власником великої фабрики в Йоганісбургу; він родився в Чернигові, а студії кінчив у Варшаві. Перед роками оженився з донькою варшавського жидівського купця, всупереч його волі; батько переслідував свою доньку, але коли вона стала матірю покинув думку, щоби її розвести. Згодом жінка Левенталя вмерла, залишивши доньку. Левенталь виїхав до Африки, передавши раньше дитину якійсь родині на виховання та власність. Коли Левенталь дообився майна, він хотів відвідати рідню у Варшаві і вдруге оженитись. Уся його рідня за той час вимерла. Він найшов бідну сироту, яка йому припала до вподоби і заголосив свій шлюб у рабіна. Напередодні він пішов із своєю нареченою на гріб своєї жінки. Він був здивований, що найшов на старій, затертій могилі свіжі цвіти. Яке було його здивування, коли його наречена вибухла плачем: „мамо!". Левенталь не знаючи, віднайшов свою доньку.

— **Скрута музикальних циганів.** У Будапешті радив актуальний зїзд. Зїзд дирігентів і власників циганських орхестр. Вони шукали способу на свою скруту, чи пак: на химерну долю, яка чудову, мелянхолійну, милозвучну циганську музику заступила нині джезбендом, саксофоном. Ніодна каварня не хоче вже нині циганської музики. Навіть чужинці, що переїзджають через Будапешт і з цікавістю кажуть собі подати гуляш, домагаються тої самої музики, що в себе: не національної, а інтернаціонального гомону джезбенду. Циганська скрипка, циганські кучері і циганські очі не завертають уже голови княжням і королі не кажуть собі співати циганських романсів. Навіть правдивий циган, коли хоче найти заробіток, мусить учитись грати до чарльстона і блекботему. Прийшли на нього такі-же тяжкі часи як на фіякрів і королів. Єдині цигани, що ще добре заробляють це ті, що не їдучи в світ не беруть із собою скрипки, а... беруть людей на бас.

— **Світова всячина.** У Копенгазі демонструвало 10.000 бездомних з усієї Данії перед парляментом; до них приєдналось чимало місцевого населення, головно студентів. Приїзжі за час свого побуту дістали захист і харч, завдяки заходам місцевого дому бездомних. — У Канаді найшли останки літака і два трупи; є познаки, що це Гінчкліф і Місс Мекай. — Берлінський кореспондент „Ізвестій" повідомляє, що нім. уряд відкинув домагання радянського уряду, щоби признати торговельним радянським представникам у Берліні виїмкові права у телефонічній розмові з Москвою, якщо дійшло би до наладнання безпосередної телегр. комунікації Берлін-Москва. — Англ. наслідник престола знову впав на ловах із коня і сильно потовкся. — Кемаль Паша вибирається цього місяця лічитись у чехословацькі Татри. — У півн. Італії гудять сильні вітри, а в горах упали великі сніги. — В Ню Йорку почав виходити новий нім. часопис „Ню Йоркер Дайтше Рундшав" з метою змiцнити нім.-америк. симпатії.

Нові книжки й видання.

КНИЖКИ.

М. Возняк: **Ів. Белей і Ол. Кониський** до звязків Галичини з наддніпрянщиною в 80 рр. XIX в. Львів, 1928. Накладом і друком Видавничої Спілки „Діло". Стор. 46. Форм. 16-ка.

Микола Матіїв-Мельник: **Крізь дим і згарь.** Львів 1928. Наклад і друк Вид. С-ки „Діло" ст. 56, 16-ка.

Степан Цвайг: Лист незнайомої. Оповідання. Переклад з нім. мови Василя Бобинського, ст. 104, 8-ка. Ціна 2 зол. В-во „Ізмарагд". Львів 1928.

Степан Цвайг: Амок. Оповідання. Перекл. з нім. В. Бобинського ст. 104, 8-ка, ціна 2 зол. В-во „Ізмарагд". Львів 1928.

Іван Билинко: Моя Сповідь (зі споминів інтелігента селянського походження) накладом друкарні „Будучність". Тернопіль 1928. Ст. 84, 8-ка.

Петро Стефурчинин: Пожовкле Квіття — поезії. Відень 1928. Стор. 48, 16-ка.

ЖУРНАЛИ:

Поступ, вістник літератури й життя. Січень—лютий. Річн. 8, ч. 1—2. рік 1928. Зміст: Великі легенди і їх значіння для волі народів (Петро Шоставівський). Боротьба за душу інтелігенції (Aramis). Націоналізм „Кудою" (Ів. Гладилович . „*." Дж. Бандрівський). Тип (О. Назарук). Як Рустем Сеїд Аметов став запорожцем (Б. Монкевич). Герой часу (К. Н.). Генерал барон Гатаяма (Мерінг). Католицька сатира в Англії (Л. Нигрицький). Дощ (В. Лімниченко). Воля (Святополк Чесняк). Честертон і Шов: дискусія на тему соціялізму (за „Оссерваторе Романо"). Зі світа. Бібліографія. Літературні замітки й анегдоти.

Кооперативна Республика. Ч. 3. Березень 1928. Львів. Зміст: Дфордж Ресcель: Виховання. В. Тимошенко: Що таке господарська конюнктура й які її ознаки. Ю. Павликовський: Галичина після війни 1914—1920. О Мицюк: Причини і розвиток східно-европейської революції. К. Коберський: Чи можна говорити про масову і дрібну ощадність, як про підставу селянського кредиту? Е. Хр.: Ще до справи селянського кредиту й боротьба з лихвою. В. Воробець і К. Коберський: Наладнання агрономічної роботи в краю. А. Андрійченко: Мережа споживчої кооперації на Радянській Україні. Ош. К-ра: Українська кооперація на північно-західних землях і польська адміністрація. Кооперативні курси і свята кооперації в 1927 р. В. Зелик: До питання про проф. організацію кооперат. робітників. З кооперативного руху. Іл. Ольховий: Білянс Зем. Банку Гіпот. за 1926 р. Серед книг і журналів.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Дня 2. березня ц. р. розпрощався з цим світом **Максим Козанкевич** управитель школи на передмістю Котиківка в Городенці в 58. році життя, а в 38-ім році важкої, учительської служби. Український нарід стратив в Покійному ідейного громадянина, українська школа стратила ідейного учителя, а українське учительство вірного і щирого провідника і товариша. Похорон при величезнім здвизі народа, при супроводі двох хорів і з чотирма надгробними бесідами відбувся дня 5. березня ц. р. Нехай-же земля, яку Він так горячо любив, буде Йому легкою. П. П.

ОПОВІСТКИ.

На „Рідну Школу" зложили Вп. Т. Карачевський, рад. суду Рогатин 50 зол. як гривну заплачену Вл. Бернатом в справі карній U 213/28 суду пов. в Рогатині, Михайло і Казимира Моравецькі 20 зол. замісць вінця на могилу бл. п. Марії Зубалевої, учительки в Саджавці. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа. 1780 1-1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ФОРТЕЦЯН довший, віденський в найліпшому стані, повна клявіятура за 1.300 зол. продам. Ганак, Пілсудського 21, I. пов. 1774 2—5

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціяліст недуг легінів, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
Львів, Городецька 46.
1058 **Пересвітлення Рентгеном.** 17—24

М. Возняк

Ів. Белей і Ол. Кониський до звязків Галичини з Наддніпрянщиною в 80 рр. XIX в.
Ціна 50 сот.
На почтову пересилку 20 сотиків.
НАБУТИ МОЖНА
в Адміністрації „Діла" — Львів
Ринок ч. 10. 3—3

КОМПЛЕТ перша сорта **ЗОЛ. 28.**
6 ложок, 6 виделок, 6 ножів і 6 кавових ложечок з хінського срібла. II-га сорта 25 зол.
у Б. ҐРИНБЕРҐА, Сикстуська 4.

Подяка.

Прибиті важким горем по втраті найдорощої доньки **Олени Благої** учениці II. року учит. семинара почуваємося отсею дорогою широсердечно подякувати всім, що взяли ласкаву участь в цім сумнім похороннім обряді. В першу чергу дуже дякуємо Впр. о. Канонікови Кишакевичеві, о. дир. Ю. Дзеровичеві за участь і провід в похоронах, Впр. о. д-рові В. Лабі за участь і прегарне надгробне слово. Рівнож щиро дякуємо Вп. п. проф. Левицькому і цілому учительському зборові як і всім Товаришкам, що своєю участю звеличили цей сумний похоронний обряд. Нехай Всевишний сторицею нагородить. 1779 **Рідня.**

ФОРТЕПЯНИ на ріжні ціни під гарантією продає: Ганак, Пілсудського ч. 21, I. пов. 10-10

НАРОДНЯ організація українців м. Львова пошукує метких інкасентів. Зголошення в канцелярії при вул. Косцюшка 1а II. пов. 1—3

БАБСЬКИЙ БУНТ народня оперета в 3 діях. Комплектна партитура з голосами і сольові партії за 12 золотих висилає „Торбан" Львів, Оссолінських 6. 1770 2—3

ФІРАНКИ, капи ручної роботи найдешевше **Ванк,** площа Марійська 5, I. п. 1615 6 6—?

ПАМЯТАЙ МОЮ РАДУ І ПЕРИ СВОЄ БІЛЛЯ ОЩАДНОСТЕВИМ МИЛОМ

C-Z-W
МИЛО зі ЛЬВАМИ

КАНДИДАТИ НА ШОФЕРІВ!!
При найбільших варстатах і самоходових ґаражах в Галичині
відкрито державно - уповажнені
ЛЬВІВСЬКІ КУРСИ
САМОХОДОВИХ КЕРМАНИЧІВ
імм. АЛЕКСАНДРА ЮГРОГО
Львів, Коперника 54 — Тел. 1-94.
Спеціяльні полекші: для державних урядників, академиків, членів організацій спортових, заводових і безробітних. Вписи щоденно. Інформації (програми) уділяє Управа Курсів. 1 1 Пишіть по проспекти.

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха,** Львів, пл. Марійська 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Староводні дамські годинники переробляємо на ручні. 3 6 71-?

Стассфуртські потасові соли
30 32 прц. – 40 42 прц.

дають богатий збір.
При закупні високопроцентових потасових солей заощаджуємо перевозові кошта, час і працю. Вказівки і цінники безплатно і оплачено.
Иосиф Каррах, Львів, Косцюшка 18.

Звичайні Загальні Збори
Акціонарів Земельного Банку Гіпотечного
Спілки акційної у Львові
відбудуться дня 30. квітня 1928 в салі Сокола (Дім Товариства Дністер у Львові вул. Руська 20 партер) в год. 4. попол.

Предмети нарад: 1) Рахункове замкнення за рік 1927 зі звітом Надзірної Ради про діловодство і стан Банку, та рішення Зборів на це. 2) Розділ зиску. 3) **Вибір двох** членів Надзірної Ради. 4) Внески по мислі § 71. уступ 3. статута. До голосу на Загальних Зборах є уповажнені ті акціонарі що найпізнійше 14 днів перед Загальними Зборами зложать вимагану статутом скількість акцій враз з незапалими купонами в Дирекції Земельного Банку Гіпотечного у Львові, або в Заряді Агенції того Банку в Станиславові, або в Українській Щадниці в Перемишлі. Управнення до вступу на Загальні Збори будуть видані леґітимації (§§ 66, 67 і 68 статута). Вп. Акціонарі, котрі не відібрали ще своїх акцій, а що намірюють взяти участь в Загальних Зборах, зволять про те повідомити Дирекцію Банку, заподаючи свою адресу, щоби їм видано в час леґітимації на Збори.

НАДЗІРНА РАДА
Земельного Банку Гіпотечного
Спілки акційної у Львові.
1—1 1783

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.